

במה מדליקין פרק שני שבת

מסורת
הש"ס

ומפני כבוד עניים - שלא היו יודעים מתי יאקור אותם: מפני כבוד
שהעובדין רואין בגמל קצירו שהוא מכלה את הכל לא ידעו שנתנה
כבר: ומשום לא חלל - דמשמע שעת כילוי: אע"פ כולנו - הכי
דאמרינן לא טעמא דלא חללה קא מפרש מאי שנה שעת כילוי: אמר
תורה אור רבא מפני כבודאין - העובדין על לא

ומפני ביטול עניים שלא יהו עניים וישבין
ומשמדין עבשיו מניה בעה"ב פאה ומפני
חשד שלא יהיו עובדין וישבין אומרים תבא
מארה לאדם שלא הניח פאה בשדהו ומשום
כל תכלה אמו כוללה לאו משום כל תכלה
נינהו אמר רבא מפני תרמאין: אמר רב יצחק

בר רדפה א"ר הונא "נר שיש לה שני פיות
עולה לב' בני אדם, אמר רבא ז"ל מילא קערה
שמן והקיפה פתילות כפה עליה כלי עולה
לכמה בני אדם לא כפה עליה כלי עשאה
כמין מדורה ואפילו לאחד נמי אינה עולה:
אמר רבא פשיטא לי 'נר ביתו ונר חנוכה נר
ביתו עדיף משום שלום ביתו נר ביתו וקידוש
היום נר ביתו עדיף משום שלום ביתו בעי

רבא נר חנוכה וקידוש היום מהו קידוש היום
עדיף דתדיר או דילמא נר חנוכה עדיף משום
פרסומי ניסא בתר דאבעיא הדר פשטא
נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא: אמר
רב הונא יהרגיל בנר היין ליה בני תלמידי
חכמים הותרו במזוזה וזכה לדירה נאה הותר
בציצית וזכה לשלית נאה הותר בקידוש
היום וזכה וממלא גרבי יין רב הונא היה
רגיל דהוה חליף ותני אפתחא דרבי אבין
נגרא הוא דהוה רגיל בשרגי טובא אמר
תרי גברי רברבי נפקי מחבא נפקי מינייהו
רב אידי בר אבין ורב חייה בר אבין רב
חסדא הוה רגיל דהוה חליף ותני אפתחא
דבי נשא דרב שיובי הוא דהוה רגיל בשרגי
טובא אמר גברא רבא נפק מחבא נפק
מינייהו רב שיובי דביתיה דרב יוסף הות

מאדחה ומדלקת לה אמר לה רב יוסף תניא
*לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש
לילה מלמד שעמוד ענן משלים לעמוד
האש ועמוד האש משלים לעמוד הענן
סברה לאקדומה אמר לה ההוא סבא תנינא
יובלבד שלא יקדים ושלא יאחר: *אמר
רבא דרדחם רבנן הווי ליה בני רבנן דמוקור
רבנן הווי ליה חתנוותא רבנן דרדחל מרבנן
הוא גופיה הווי צורבא מרבנן ואי לא בר הכי
הוא משתמען מיליה בצורבא מרבנן: ולא
בשמן שריפה וכו' מאי שמן שריפה אמר רבא

ישמן של תרומה שנטמא ואמאי קרו לה שמן שריפה עומד
ובשבת מ"ט לא מתוך שמצוה עליו לבערו גזירה שמה יטה א"ל אביי אלא
מעתה ביו"ט לישתרי אלמא תנן *אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט גזירה יו"ט
אמרינן רב חסדא אמר לשמא יטה לא חיישינן אלא חבא ביו"ט שחל להיות
ע"ש עסקינן לפי *שאין שורפין קדשים ביו"ט והא מדקתני סיפא אין מדליקין
בשמן שריפה ביו"ט מכלל דרישא לאו ביו"ט עסקינן א"ר הונא מסורא מה מעם
קאמר מה מעם אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט
תניא

ישמן של תרומה שנטמא ואמאי קרו לה שמן שריפה עומד
ובשבת מ"ט לא מתוך שמצוה עליו לבערו גזירה שמה יטה א"ל אביי אלא
מעתה ביו"ט לישתרי אלמא תנן *אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט גזירה יו"ט
אמרינן רב חסדא אמר לשמא יטה לא חיישינן אלא חבא ביו"ט שחל להיות
ע"ש עסקינן לפי *שאין שורפין קדשים ביו"ט והא מדקתני סיפא אין מדליקין
בשמן שריפה ביו"ט מכלל דרישא לאו ביו"ט עסקינן א"ר הונא מסורא מה מעם
קאמר מה מעם אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט
תניא

ישמן של תרומה שנטמא ואמאי קרו לה שמן שריפה עומד
ובשבת מ"ט לא מתוך שמצוה עליו לבערו גזירה שמה יטה א"ל אביי אלא
מעתה ביו"ט לישתרי אלמא תנן *אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט גזירה יו"ט
אמרינן רב חסדא אמר לשמא יטה לא חיישינן אלא חבא ביו"ט שחל להיות
ע"ש עסקינן לפי *שאין שורפין קדשים ביו"ט והא מדקתני סיפא אין מדליקין
בשמן שריפה ביו"ט מכלל דרישא לאו ביו"ט עסקינן א"ר הונא מסורא מה מעם
קאמר מה מעם אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט
תניא

הדר פשטא נר חנוכה עדיף משום פרסומי ניסא - וגרסה
לרשב"א כשחל ר"ח טבת להיות בשבת שיש להפציר בנדרות
דזכריה משום פרסומי ניסא ולא בהשמים כסא' שהיא הפטרת ר"ח
ועוד כיון שהמפציר קורא בשל חנוכה יש לו להפציר מעטין שקרא

ומה שמקדימים לקרות בשל ר"ח
משום דזכריהא התורה כיון דמני
למיטבד תרווייהו תדיר ופרסומי ניסא
עבדינן תרווייהו ותדיר קודם חבל
היכל דלא אפשר למטבד תרווייהו
פרסומי ניסא עדיף ועוד דזכריהא
התורה אין כל כך פרסומי ניסא
שליט מזכיר בה גרות כמו בהפטר
ועוד נראה לרשב"א דעל כן הקדימו
של ר"ח כדי שהמפציר יקרא בשל
חנוכה ויפציר בגרות דזכריה:
ד"ה חזא דהוה רגילי בשגרגא - פי'
הבעל והאשה לך אמר תרי

גברי רברבי נפקי מחבא ולקמן אמר
חזא דהוה רגילי האשה לזכה לך
קאמר דנפיק חד גברא רבא בזכותה:
ד"ה נשא דרב שיובי - אמר ר"ח
דכבר נפטר אביו לך קאמר
צאה לישאא דלי מחיים הוא ליה
למימר דבי אביו ואומר ר"ח צא
רצונו שמואל שכתובתו כחובה אם
אבי הכלה מחיים כותבין ההנעלה
ליה מבי אביו ואם כבר מת כותבין
ההנעלה ליה מבי נשא ולרשב"א נראה
דלפי' מחיים אשכחן דקאמר בי נשא
בפרק מי שהחשיך (לקמן דף ק"י)
לוי ביה דרב הונא בר חייה אשכחיה
לגבא דבי נשא דקציל וספי לתורה
בשם ביה אחא אביו אשכחיה כו'
ויכול לכתוב בכתובה כאשר יראה:

גזירה יו"ט אלו שבת - ואל"ה בכל
שמיים שאין מדליקין בהן
בשבת גזירה יו"ט אלו שבת ובמתני'
תנן אין מדליקין בשמן שריפה ביו"ט
משמע דבשאר שמיים מדליקין וי"ל
דבשאר שמיים כיון דאין נמשכין
אחר הפתילה כי שרי ביו"ט לא אתי
למשיך בשבת דפשיטא הוא דלוחא
למיגר בהן שמה יטה חבל שמן
שריפה אי שרי ביו"ט איכא למטעי
ואתי למשיך בשבת כיון דנמשך אחר
הפתילה לפי שאינו פשוט לעולם
דטעמא דמתוך שמהו עליו לשורפו
גזירה שמה יטה הקשה ה"ר אליעזר
הבא מפרש רבה דטעמא גזירה יו"ט
אמרינן שבת ולקמן (דף ק"י) מסיק
מקרא דהוא לבדו והשיב לו רבינו
שמואל דע"כ לקמן אי רבא שהוא
אחר אביו והבא רבה שהרי משיב לו
אביו תלמודו וגם פליג עליה רב
חסדא חזירו חקשה מאי פריך הכא
אביו אלא מעתה ביו"ט לישתרי והוא
גופיה מסיק לקמן דאין מדליקין
בשמן שריפה משום שבת בשבתו
ונראה לפרש דאביו ורבא לקמן לא
קיימי אחא דקאמר מ"ט אין מדליקין
לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט ולית

רבינו הננאל
דמי ר' ששון בשביל
ד' דברים אמרה תורה
תנח פאה כסף שרה
מפני החשד כו' אמר
רב הונא [נר] שיש לו
ב' פיות עולה לב' בני
אדם אמר רב פילא
קערה ששן והקיפה
פתילות עולה ששן
פתילות לבני אדם אלו
תן חן וחסד ורחמים
לנר לכל אחד ואחד ואם
לא כפה עליה כלי
נעשת כמדורה ואפילו
לאחר אינו עולה אמר
רבא נר ביתו עדיף
מנר חנוכה ומקדוש
היום משום שלום ביתו
שנאמר (איוס ה') וידעת
כי שלום אהלך ונר
חנוכה עדיף מקדוש
היום כדי לפרסומי ניסא
אמר רב הונא הרגיל
בנר חנוכה הוויין לו
בנים ח"ה הותרו במזוזה
כו' דביתיה דרב יוסף
הוית מאחרה ומדלקת
סמוך לחשיכה כע"ש
אמר רב יוסף תנינא
לא ימיש עמוד הענן
יומם וגו' מלמד שעמוד
הענן משלים לעמוד
האש כלומר בא עמוד
האש ועמוד האש
קיים סברה לאקדומי
טובא תנא ליה ההוא
סבא ובלבד שלא יקדים
ובלבד שלא יאחר אלא
רבה שריפה ההוא

כג א מ"י פ"ד מהל'
חנוכה ה"ל ד סג
ע"ש ס ע"ש א"ח ס'
תרגם סעף ג:
מד ב מ"י ס ע"ש
ס סעף ד:
מה נ ד מ"י פ"ד מהל'
חנוכה ה"ל יד
סעף א"ח ס' רב
סעף ג' וס' ר"ח סעף
ס וס' תרגם:
סו ה מ"י פ"ד מהל'
שבת ה"ל א' סג
לחין ס ע"ש א"ח
סעף ג' וס' ר"ח סעף
סו ו [מ"י] פ"ד מהל'
חנוכה ה"ל ס ע"ש
א"ח ס סעף ד:
סו ה מ"י פ"ד מהל'
תרגם סעף א':

[ועי' חו"ס ב"כ וכו' ד"ס
חמלא]

הננאל

הננאל

13

מסורת
הש"ס

הנהגות
הג"ה

הנהגות
הג"ה

הנהגות
הג"ה

הנהגות
הג"ה